

Use of Discontinuous Methods of Data Collection in Behavioral Intervention: Guidelines for Practitioners

Kate Fiske and Lara Delmolino, Behav Anal Pract, 2012

באדיבות סנדרה אנטוניב

תצפית ישירה ומדידת התנהגות הן חלק בלתי נפרד מאיסוף מידע בניתוח התנהגות ומהוות בסיס לבניית התערבות מוצלחת. איכות התצפיות נקבעת לפי שיטת המדידה הנבחרת. בשיטות איסוף נתונים רציפות מתועדת כל הופעה של התנהגות המטרה באמצעות: (1) רישום אירוע (לדוגמא: Frequency - תדירות הופעת התנהגות). (2) מדידת זמן- (לדוגמא: Duration - משך זמן הופעת ההתנהגות). לעומתן, בשיטות איסוף נתונים שאינן רציפות הצופה מתעד הופעת התנהגות במהלך דגימת זמן נבחרת (אינטרוול), זאת באמצעות: (1) Partial Interval Recording (PIR) - מדידה של התנהגות ברגע נתון במהלך האינטרוול. (2) Whole Interval Recording (WIR) - התנהגות מטרה תירשם כ"הופיעה" באם תמשך לאורך כל האינטרוול. (3) Momentary Time Sampling (MTS) - התנהגות המטרה תירשם כ"הופיעה" רק אם נצפתה בסוף האינטרוול.

מטרת המאמר: הצגת קווים מנחים בבחירת שיטת איסוף נתונים בלתי רציפה

שיטות איסוף נתונים רציפות מאפשרות איסוף מידע מדויק יותר של התנהגות המטרה בהשוואה לשיטות איסוף נתונים שאינן רציפות. התנהגויות בדידות, אשר יש להן התחלה וסוף ברורים, קלות יותר לתיעוד בשיטות מדידה רציפות. יחד עם זאת, שיטות רציפות דורשות מהצופים תשומת לב, דיוק ואימון אינטנסיבי יותר בהשוואה לשיטות שאינן רציפות. לאור האמור, אנשי מקצוע נוטים לבחור בשיטות איסוף נתונים לא רציפות.

מנת"ה הארגון הישראלי למנתחי התנהגות מוסמכים Israeli Certified Behavior Analysts

שיקולים בבחירת הליך מדידה בלתי רציף

התנהגויות המטרה נחלקות לשתי קבוצות: א. התנהגויות להגברה- התנהגויות בתדירות נמוכה שאותן נרצה להגביר. ב. התנהגויות להפחתה- התנהגויות בתדירות גבוהה שאותן נרצה להפחית. ההחלטה באיזה הליך מדידה בלתי רציף לאסוף את המידע, תושפע מהמטרה אותה נרצה לקדם לגבי ההתנהגות הנבחרת לשינוי (הפחתה/הגברה).

1. PIR- הליך הנותן הערכת יתר ועלול להציג כי ההתנהגות מופיעה בתדירות גבוהה יותר מאשר היא במציאות. זאת מכיוון שתגובה שתתרחש בשנייה ה-1 ותגובה שתתרחש בשנייה ה-9 באינטרוול באורך 10 שניות, יקודדו שתיהן כהופעת התנהגות. במקרים בהם בעקבות התערבות נבדק השינוי שחל בהתנהגות מטרה להגברה, הערכת יתר תציג תדירות הופעת התנהגות גבוהה מהמציאות בהשוואה לנתוני קו בסיס, וההתערבות תוגדר כמוצלחת למרות שבמציאות התוצאות יעידו אחרת. הליך זה לרוב אינו מתאים בטיפול בהתנהגויות להגברה.
2. WIR- הליך זה נותן תוצאה של הערכת חסר. תגובה שתתרחש בשנייה ה-1 ותגובה שתתרחש בשנייה ה-9 באינטרוול באורך 10 שניות, שתיהן יקודדו כאי הופעת התנהגות. עליה בתדירות התנהגות תתועד בהליך זה במקרים שבהם מדובר בשינויים משמעותיים בהתנהגות הנמדדת. הליך זה אינו מתאים בטיפול בהתנהגויות להפחתה.
3. MTS- זהו ההליך המדויק ביותר ולרוב מומלץ ליישום בהתערבות להגברת התנהגויות. יחד עם זאת, יש לקחת בחשבון את הקושי של הצופה לתעד באמצעות הליך זה התנהגויות בתדירות נמוכה מאוד כמו גם שינויים קטנים בהתנהגות שחלו בעקבות התערבות.

מנת"ה הארגון הישראלי

למנתחי התנהגות מוסמכים

Israeli Certified Behavior Analysts

סיכום: לשיטת איסוף נתונים תפקיד חשוב בהצלחת הטיפול. בבואנו לבחור את השיטה המתאימה לנו ביותר, יש להתחשב במכלול המאפיינים של כל שיטה לאיסוף נתונים וביניהם גם את כל טעויות המדידה האפשריות וכיצד אלו ישפיעו על המצג שאנו, כאנשי מקצוע, נקבל על התנהגות המטרה.

מחקרים עתידיים: בשיטות איסוף נתונים רציפות נדרשת תשומת לב וריכוז רב מצד הצופים בהשוואה לשיטות שאינן רציפות. כיום, אין מספיק מחקרים שיבדקו האם לעובדה זו יש השפעה על מידת הדיוק של התוצאות בהשוואה בין שתי השיטות. מחקרים מסוג זה הכרחיים בכדי שאנשי המקצוע ידעו לבחור בשיטת איסוף הנתונים האופטימלית להתנהגות המטרה שלהם.

